

رابطه بین سبک‌های دلبستگی با سه عامل تاریک شخصیت

علی اکبر صلاحی^۱، فریبا ابراهیمی^۲، زهرا محسنی^۳

^۱مدرس و مشاور دانشگاه، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) - شهرری.

^۲دکتری تخصصی مشاوره، استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) - شهرری.

^۳دانش آموخته مقطع کارشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره) - شهرری.

نام نویسنده مسئول:

زهرا محسنی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۶/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۸/۷

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه بین سبک‌های دلبستگی با سه عامل تاریک شخصیت انجام شد. روش پژوهش کمی و از نوع همبستگی بود. در شهر تهران با حجم نمونه ۱۷۴ نفر که ۱۴۴ نفر زن و ۶۶ نفر مرد مجرد، متاهل و مطلقه در سال ۱۳۹۹ به صورت در دسترس انتخاب شد. روش گردآوری اطلاعات غیر تصادفی بود. ابزار پژوهش دو پرسشنامه سبک دلبستگی هازن و شیور و صفات شخصیت جانسون و وبستر بود. برای تحلیل داده‌ها از روش همبستگی پیرسون استفاده گردید. با توجه به نتایج نمره sig برابر با ۰/۰۴۳ شد که این نمره از ۰/۰۵ کوچکتر است در نتیجه فرض صفر رد و فرض خلاف تایید و با احتمال ۹۵٪ رابطه معنادار شد.

واژگان کلیدی: سبک‌های دلبستگی، سه عامل تاریک شخصیت.

مقدمه

شخصیت^۱ برای توصیف خصوصیات منحصر به فرد انسان‌ها، توصیف شخصیت شامل قضاوت درباره ماهیت حقیقی شخص و تفاوت‌های او با دیگران است. منحصر به فرد^۲ بودن شخص، معلول گرایش‌های زیست‌شناختی^۳ و آموزه‌ها و تجربه‌های اجتماعی و فرهنگی وی می‌باشد. (کریمی و دیگران، ۱۳۹۴). خودشیفتگی^۴ به احساسات مبالغه‌آمیز^۵ بزرگ‌منشی، غرور، غرق‌شدن در خود و محق‌بودن اشاره دارد. جامعه‌ستیزی^۶، با ویژگی‌هایی مانند تکانش‌گری^۷، هیجان‌طلبی، سنگ‌دلی، گستاخی و پرخاشگری بین‌فردی مشخص می‌شود. ماکیاولیسم^۸ منعکس‌کننده جهت‌گیری به‌شدت خودخواهانه‌ای است که فرد تمایل دارد از هر راهی مانند فریب‌کاری، تقلب و بهره‌کشی به اهداف خود برسد (یوسفی، ایمان زاده، ۱۳۹۷).

از مهمترین صفات شخصیتی، سه صفت تاریک شخصیت است که به خودشیفتگی، ماکیاولیسم، جامعه‌ستیزی مربوط می‌شود. جامعه‌ستیزی صفتی است که با تکانشوری، هیجان‌خواهی، رفتار غیرقابل پیش‌بینی، فریبندگی و فقدان اضطراب و همدلی مشخص می‌شود و دارای دو عامل جامعه‌ستیزی اولیه یا وسیله‌ای و جامعه‌ستیزی ثانویه یا متخاصم‌واکنشی است. جامعه‌ستیزی اولیه، شامل جنبه‌های عاطفه‌سطحی، همدلی پایین و بی‌احساسی بین‌فردی است و جامعه‌ستیزی ثانویه، از جنبه‌های دغل‌کاری اجتماعی و انحراف تشکیل می‌شود و به روش‌های مختلف به جامعه‌ستیزی روان‌آزوده، تکانشی و پرخاشگر اشاره دارد. ماکیاولیسم گرایبی، با نگرش‌های بدگمانی و بی‌اعتمادی و ناتوانی در تشخیص هیجان‌های دیگران مشخص می‌شود و ماکیاولیسم گراها، گرایش به استفاده از رفتارهای فریب‌آمیز، سوءاستفاده‌گرانه و چاپلوسی به منظور انجام عالیق شخصی خود دارند این صفت با راهبرد اجتماعی فریبکاری و خدمت به خود با سه مؤلفه اصلی بدبینی، فریبکاری و این دیدگاه که هدف وسیله را توجیه می‌کند، مشخص می‌شود. خودشیفتگی نیز به صورت حس خوداستحقاقی، تسلط و خود بزرگ‌بینی، تمرکز بر خود، فقدان همدلی و نیاز به تحسین تعریف شده و با حرمت خود گسترش یافته، خودمحوری، حس بی‌همتایی، قدرت و اقتدار مشخص می‌شود (عطا دخت و دیگران، ۱۳۹۸).

جان بالبی^۹ نظریه دلبستگی را مطرح کرده است او به این نتیجه رسیده است که دلبستگی، یک نیروی تعامل بین مراقب و کودک می‌باشد و می‌تواند تأثیرات بسیاری بر رشد و شخصیت افراد بگذارد.

نوزاد برای رفع نیازهای خود، پاسخ واکنش‌هایش نیاز به فردی دارد که به آن دلبسته شود. دلبستگی نوزاد معمولاً با فردی شکل می‌گیرد که بتواند پاسخ دهنده نیازهای او باشد و او را از رنج دور کند، دلبستگی می‌تواند احساس امنیت را برای فرد فراهم کند این دلبستگی^{۱۰} با برقراری ارتباط چشمی، تماس پوستی حاصل می‌شود (سادوک، روئیز، ۱۹۳۳).

در نظریه کردارشناختی، بالبی می‌گوید پیوند عاطفی^{۱۱} ایجاد شده بین مراقب و کودک کمک‌کننده‌ی فرد برای بقای اوست. رابطه‌ی والد با کودک فطری است و سبب جذب کودک به مراقب می‌شود. دلبستگی در ۴ مرحله شکل می‌گیرد: (۱) مرحله پیش دلبستگی^{۱۲} (تولد تا ۶ هفته‌گی): که شامل علائم فطری مانند چنگ زدن، گریه کردن، لبخند زدن و... می‌شود و سبب احساس آرامش بین مراقب و کودک می‌شود.

¹ personality

² unique

³ Biological

⁴ Narcissism

⁵ exaggerative

⁶ Antisocial

⁷ Impulsive

⁸ Machiavellianism

⁹ John Bowlby

¹⁰ Attachment

² emotional

³ preattachment phase

⁷ secure attachment

⁸ avoidant attachment

⁹ ambivalent attachment

۲) مرحله دلبستگی در حال تشکیل^{۱۳} (۶هفتهگی تا ۸-۶ ماهگی): در این مرحله، کودک مراقب را با فرد غریبه تمییز می‌دهد و بدین ترتیب احساس اعتماد ایجاد می‌شود.

۳) مرحله ی دلبستگی واضح^{۱۴} (۸-۶ ماهگی تا ۱۸ ماهگی الی ۲ سالگی): در این مرحله، اضطراب جدایی^{۱۵} وجود دارد به این صورت که اگر کودکی به آن مراقب تکیه کرده باشد او را ترک کند ناراحت می‌شود.

۴) مرحله ی تشکیل رابطه ی متقابل (۱۸ ماهگی تا ۲ سالگی و بعد از آن): در این مرحله، به دلیل رشد زبانی و ذهنی کودک با والد ارتباط می‌گیرد و خواسته های خود را مطرح می‌کند.

در طول این ۴ مرحله کودک تجربیاتی کسب می‌کند که باعث ایجاد یک تصویر ذهنی می‌شود و در طول زندگی منجر به رشد شخصیت فرد می‌شود. (برک، ۲۰۱۴)

دلبستگی پیوند عاطفی بین کودک و والد است و بر رشد اجتماعی و احساس کودک در کل زندگی موثر است که در سه سبک ایمن، اجتنابی، دوسوگرا طبقه بندی شده است (صدیق ارفعی، رحیمی، قدوسی، ۱۳۹۳)

پیدایش اولیه ویژگی های جامعه ستیزی و تغییر در این ویژگی ها می‌تواند در سرتاسر دوران زندگی مهم باشد. سعاد، کلانتری، قمرانی (۱۳۹۶) پژوهشی باعنوان رابطه ی ویژگی‌های شخصیت تاریک (ماکیاولی، خودشیفتگی و جامعه ستیزی) با خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان انجام دادند به این نتیجه رسیدند که این صفات می‌توانند تاثیر مخربی بر خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان و در نهایت پیشرفت آن ها داشته باشند.

یوسفی، تیموری (۱۳۹۸) پژوهشی با عنوان رابطه ساختاری صفات سه گانه تاریک شخصیت با آسیب‌پذیری به اعتیاد انجام دادند به این نتیجه رسیدند که صفات تاریک شخصیت با آسیب‌پذیری به اعتیاد رابطه دارند و می‌توانند آن را تحت تأثیر قرار دهند.

احمدپور خلفه لو، چلبیانلو و یوسفی (۱۳۹۸) پژوهشی با عنوان نقش ابعاد مرضی شخصیت در پیش بینی چهارگانه های تاریک شخصیت انجام دادند به این نتیجه رسیدند که صفات تاریک شخصیت می‌توانند ریشه در ابعاد و جنبه های ناسازگار شخصیتی داشته باشند.

احمدی خویی، صالحی، میکائیلی منیع (۱۳۹۶) پژوهشی با عنوان سه گانه تاریک شخصیت در افراد مجرم و غیر مجرم: خودشیفتگی، ماکیاولیسم و جامعه ستیزی انجام دادند به این نتیجه رسیدند که در گروه مجرم سطح صفات آزارنده اجتماعی (سه گانه تاریک) بالاتر از گروه غیر مجرم است.

عقلی، منصوری، آهی (۱۳۹۷) پژوهشی با عنوان نقش سه گانه های تاریک شخصیت در پیش بینی بهزیستی روانشناختی^{۱۶} و سبک های شوخ طبعی پرستاران انجام دادند به این نتیجه رسیدند که سه گانه های تاریک شخصیت پیش بینی کننده بهزیستی روانشناختی و سبکهای شوخ طبعی پرستاران می‌باشند. نتایج این پژوهش بیانگر اهمیت، سودمندی و کاربست سه گانه های تاریک شخصیت در پیش بینی تفاوت‌های فردی به هنگام ارزیابی، پذیرش و استخدام پرستاران می‌باشد.

الهامی، ثانی، فتحی آذر (۱۳۹۶) پژوهشی با عنوان رابطه سبک های دلبستگی و سبک های فرزند پروری با میزان فعالیت در شبکه های اجتماعی مجازی دانش آموزان دوره ی دوم متوسطه شهرستان سلماس انجام دادند به این نتیجه رسیدند که سبک های فرزند پروری سهل گیرانه و مستبدانه دارای ارتباط مثبت معنی داری با استفاده بیشتر از فضای مجازی دارند، ولی سبک مقتدرانه دارای ارتباط معنی داری نبود. دلبستگی نا ایمن اجتنابی و دوسوگرا ارتباط مثبت معنی داری با استفاده بیشتر از فضای مجازی دارند ولی سبک ایمن ارتباط معنی داری نشان نداد.

هازن و شیور یک مدل سه دسته ای از سبک های دلبستگی را طرح کرده اند که دلبستگی ایمن، دلبستگی نایمن اجتنابی، دلبستگی نایمن دوسوگرا را در برمی‌گیرد. هازن و شیور نشان دادند که این سبک های دلبستگی، در روابط عاطفی نوجوانان و

¹³ attachment-in-making phase

¹⁴ clear-cut attachment phase

¹⁵ separation anxiety

¹⁶ psychological

بزرگسالان نیز مشاهده می‌شود بزرگسالان ایمن، از اعتماد به نفس^{۱۷}، توانایی برقراری روابط عاطفی و صمیمی نسبتاً پایدار و رضایت بخش برخوردارند. اجتنابگرها ممکن است علاقه مند به برقراری روابط عاطفی و صمیمی باشند اما در حال از این نوع روابط ناراضی هستند، تمایلی به برقراری روابط صمیمی در درازمدت ندارند و از مهارت‌های اجتماعی بی بهره اند. دوسوگراها از طرد شدن و ترک شدن نگرانند، در روابط با دیگران، مستعد بی اعتمادی هستند، علیرغم مخاطرات روابط صمیمی، مشتاق برقراری چنین روابطی هستند و ممکن است به گونه ای نامناسب به خودآشکارسازی‌های صمیمانه بپردازند (عیسی زادگان و دیگران، ۱۳۹۵)

از بدو تولد تا دو سالگی با توجه به پاسخ واکنش‌های کودک، حمایت عاطفی، ایجاد امنیت، دلبستگی افراد شکل می‌گیرد و هرفردی دارای سبک دلبستگی است. هرچه رابطه امن‌تر و پیوند عاطفی عمیق‌تر عزت نفس و اعتماد به نفس بیشتر می‌شود (نگارنده).

پژوهش حاضر به بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی با سه عامل تاریک شخصیت می‌پردازد. از آن جایی که سبک‌های دلبستگی یکی از مولفه‌های مهم حوزه‌های روانشناختی است و نقش مهمی در سلامت روان^{۱۸} دارد به همین سبب این متغیر را مورد پژوهش قرار دادیم. در این پژوهش قصد داریم تا تاثیر هریک از خرده مقیاس‌های دو متغیر سبک‌های دلبستگی و سه عامل تاریک شخصیت را بر روی یک دیگر بررسی کنیم و هم چنین ایجاد رابطه‌ی اولیه و صمیمی با نزدیکان کودک ممکن است بر شکل‌گیری شخصیت فرد، تاثیر داشته باشد. این پژوهش نو و بدیع است زیرا تاکنون انواع متغیرها از جمله سازگاری اجتماعی، مولفه‌های عشق و رزی، سبک‌های فرزند پروری با سبک‌های دلبستگی و هم چنین متغیرهایی مثل ریسک‌پذیری، خیانت، بزهکاران به سه عامل تاریک شخصیت مورد پژوهش قرار گرفته است. در پژوهش حاضر به دنبال این هستیم که آیا بین سبک‌های دلبستگی با سه عامل تاریک شخصیت رابطه‌ای وجود دارد یا خیر؟

روش:

پژوهش حاضر کمی و از نوع همبستگی می‌باشد. این پژوهش با تعداد ۱۷۴ نفر در شهر تهران بازه سنی ۱۵ تا ۵۰ سال زن و مرد، مجرد و متأهل، شاغل، در سال ۱۳۹۹ با تحصیلات دیپلم تا دکتری انجام شده است. روش گردآوری اطلاعات غیر تصادفی و از نوع در دسترس است.

ابزار پژوهش دو پرسشنامه سبک دلبستگی بزرگسالان هازن و شیور و پرسشنامه سه عامل تاریک شخصیت جانسون و وبستر است.

پایایی پرسشنامه سبک دلبستگی: هازن و شیور (۱۹۸۷) پایایی بازآزمایی کل این پرسش‌نامه را ۰/۸۱ و پایایی با آلفای کرونباخ را ۰/۸۷ بدست آوردند. کولیتز و رید همچنین پایایی را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۹ بدست آوردند و علاوه بر این خالدیان (۱۳۸۹) نیز در پژوهشی پرسش‌نامه را روی یک نمونه ۶۰ نفری اجرا کرد و آلفای کرونباخ ۰/۸۲ به دست آورد که مقدار قابل قبولی می‌باشد. روایی پرسشنامه سبک دلبستگی: تحلیل عاملی پرسشنامه هازن و شیور (۱۹۸۷) این پرسشنامه توسط هازن و شیور ساخته شده است این پرسشنامه دارای ۱۵ سوال است که پنج ماده پرسشنامه مربوط به سبک دلبستگی ایمن، پنج ماده درباره‌ی اجتنابی و پنج ماده مربوط به دوسوگرا می‌باشد. و افراد باتوجه به طیف لیکرت از (۱ خیلی کم) تا (۵ خیلی زیاد) که برای هر سوال قرار داده شده است به سوالات جواب می‌دهند و خرده مقیاسی که آزمودنی نمره‌ی بالاتری در آن کسب نماید به عنوان سبک دلبستگی فرد لحاظ می‌شود. و توسط کولیتز و رید به استخراج سه عامل عمده منجر شد که توسط پژوهشگران به عنوان ظرفیت پیوستن به روابط صمیمی و نزدیک تفسیر می‌شود. هازن و شیور روایی محتوایی و ملاکی را خوب گزارش نمودند و روایی سازه آن را در حد بسیار مطلوب گزارش داده اند همچنین رحمان (۱۳۸۳)، به نقل از وفائیان، (۱۳۸۵) روایی همزمان این پرسشنامه را با مصاحبه‌ی ساختار یافته ماین برای دلبستگی بزرگسالان به ترتیب ایمن (۰/۷۹)، نا ایمن اجتنابی (۰/۸۴) و نا ایمن دوسوگرا (۰/۸۷) گزارش داده است.

¹⁷ Self confidence

¹⁸ Mental health

این مقیاس توسط جانسون و وبستر (۲۰۱۰) ساخته شده و شامل ۱۲ گویه است که سه صفت تاریک ماکیاولگرایی، سایکوپاتی و خودشیفتگی را می‌سنجد. آزمودنیها به گویه های این آزمون در مقیاس لیکرت نقطه‌های از کاملاً مخالفم (تا) کاملاً موافقم پاسخ می‌دهند که نمره بالا نشاندهنده بیشتر بودن آن صفت در فرد است. هر یک از خرده آزمونهای این ابزار همبستگی خوبی با پرسشنامه های شخصیت خودشیفته (راسکین و تری، ۱۹۸۸، ماکیاولگرایی) (کریستی و گیس، ۱۹۷۰ و مقیاس سایکوپاتی (پاولهاس، همفیل و هاری، ۲۰۱۰ دارد و ضریب پایایی بازآزمایی آن ۰/۸۹ برای کل مقیاس، ۰/۸۶ برای ماکیاولگرایی، ۰/۷۶ برای سایکوپاتی و ۰/۸۷ برای خودشیفتگی گزارش شده است) جانسون و وبستر، ۲۰۱۰. سؤالات ۱ تا ۴ این مقیاس، شخصیت ماکیاولگر، سؤالات ۵ تا ۸، شخصیت خودشیفته و سؤالات ۹ تا ۱۲، شخصیت سایکوپاتی را اندازه میگیرند. این مقیاس در ایران در مطالعاتی توسط بشرپور و شفیعی اعتباریابی شده است. تحلیل عاملی اکتشافی سؤالات این مقیاس سه عامل را آشکار کرد که در مجموع ۶۱/۵۴ درصد واریانس کل سؤالات را تبیین کرد. در این مطالعه، ضرایب آلفای کرونباخ خرده مقیاسهای ماکیاولگرایی ۰/۷۵، خودشیفتگی، ۰/۶۸ و سایکوپاتی ۰/۶۹ به دست آمد) (بشرپور و شفیعی، زیر چاپ)

در این پژوهش از دو روش آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد، در بخش آمار توصیفی شاخص هایی نظیر نما، میانه، میانگین، واریانس، انحراف معیار و برای تحلیل بهتر داده ها از نمودار و جداول استفاده می‌شود. در بخش آمار استنباطی از روش آماری همبستگی پیرسون استفاده گردید. از نرم افزار آماری spss-26 برای آنالیز داده‌ها استفاده می‌گردد.

نتایج

جدول شماره ۱-آمار توصیفی

		sen	attchment	personality
N	Valid	174	174	174
	Missing	0	0	0
Mean		27.23	41.7471	23.0115
Std. Error of Mean		.738	.91269	.39564
Median		22.00	40.5000	22.0000
Mode		20	28.00	20.00
Std. Deviation		9.731	12.03916	5.21889
Variance		94.687	144.941	27.237
Skewness		1.132	.566	1.291
Std. Error of Skewness		.184	.184	.184
Kurtosis		.018	.373	3.310
Std. Error of Kurtosis		.366	.366	.366
Range		40	72.00	29.00
Minimum		15	19.00	14.00
Maximum		55	91.00	43.00
Sum		4738	7264.00	4004.00

باتوجه به جدول شماره ۱ حجم نمونه این پژوهش ۱۷۴ می‌باشد، میانگین سنی افراد ۲۷/۲۳ می‌باشد.

جدول شماره ۲- سن

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	15	2	1.1	1.1	1.1
	16	1	.6	.6	1.7
	20	69	39.7	39.7	41.4
	21	7	4.0	4.0	45.4

	22	14	8.0	8.0	53.4
	23	11	6.3	6.3	59.8
	24	3	1.7	1.7	61.5
	25	2	1.1	1.1	62.6
	26	1	.6	.6	63.2
	27	3	1.7	1.7	64.9
	28	2	1.1	1.1	66.1
	30	4	2.3	2.3	68.4
	31	1	.6	.6	69.0
	32	6	3.4	3.4	72.4
	33	5	2.9	2.9	75.3
	34	5	2.9	2.9	78.2
	35	6	3.4	3.4	81.6
	36	3	1.7	1.7	83.3
	38	4	2.3	2.3	85.6
	42	1	.6	.6	86.2
	43	2	1.1	1.1	87.4
	44	2	1.1	1.1	88.5
	45	4	2.3	2.3	90.8
	46	2	1.1	1.1	92.0
	47	4	2.3	2.3	94.3
	48	6	3.4	3.4	97.7
	50	2	1.1	1.1	98.9
	52	1	.6	.6	99.4
	55	1	.6	.6	100.0
	Total	174	100.0	100.0	

با توجه به جدول شماره ۲ دامنه سنی افراد ۱۵ تا ۵۵ بوده است و بیشترین تعداد نفرات مربوط به افراد ۲۰ ساله با ۶۹ نفر است.

جدول شماره ۳- جنسیت

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	female	141	81.0	81.0	81.0
	male	33	19.0	19.0	100.0
	Total	174	100.0	100.0	

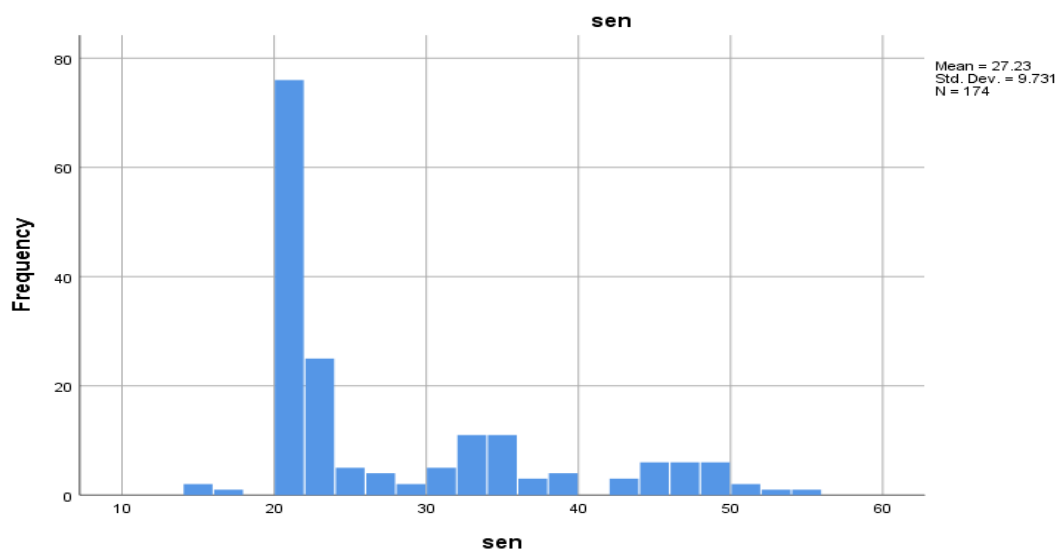
با توجه به جدول شماره ۳ از ۱۷۴ نفر حجم نمونه تعداد ۱۴۱ نفر زن و ۳۳ نفر مرد بوده اند.

جدول شماره ۴- تحصیلات

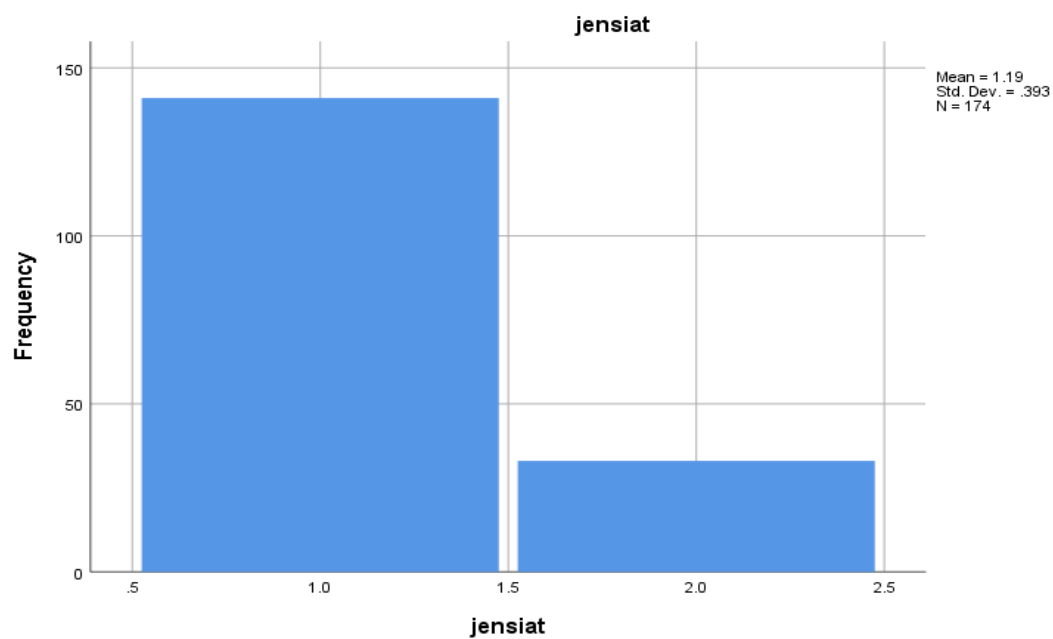
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	zirediplom	11	6.3	6.3	6.3
	diplom	99	56.9	56.9	63.2
	kardani	14	8.0	8.0	71.3
	karshenasi	49	28.2	28.2	99.4
	arshad	1	.6	.6	100.0
	Total	174	100.0	100.0	

با توجه به جدول شماره ۴، از ۱۷۴ نفر ۱۱ نفر زیر دیپلم، ۹۹ نفر دیپلم، ۱۴ نفر کاردانی، ۴۹ نفر کارشناسی، ۱ نفر ارشد می باشند

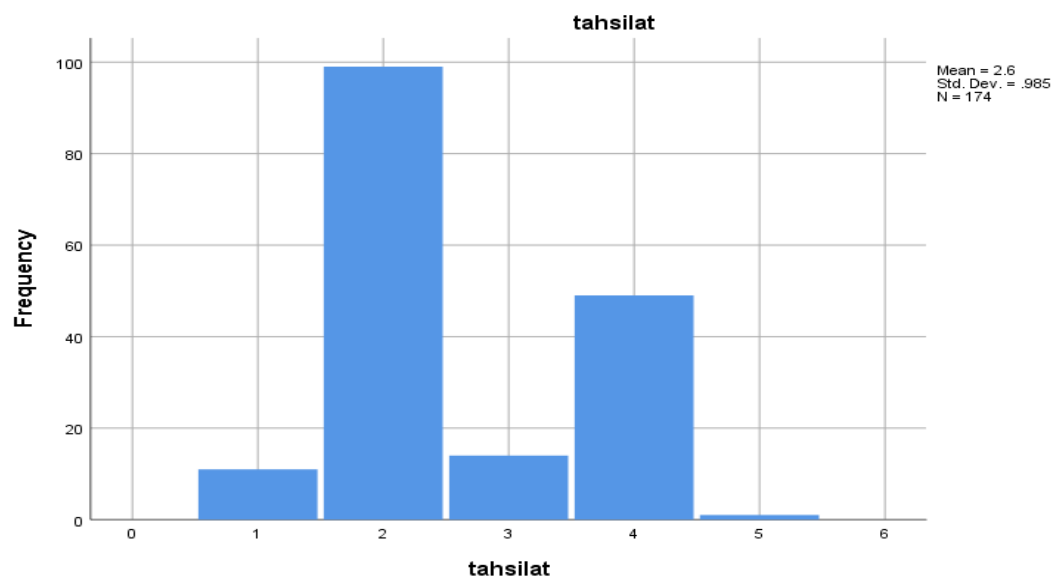
نمودار شماره ۱- سن

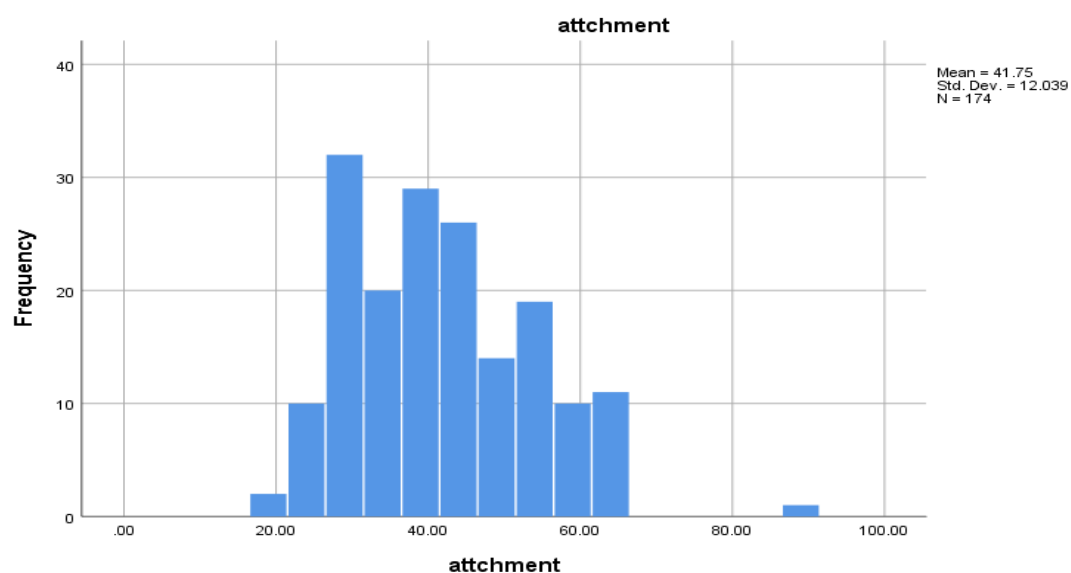
نمودار شماره ۲- جنسیت

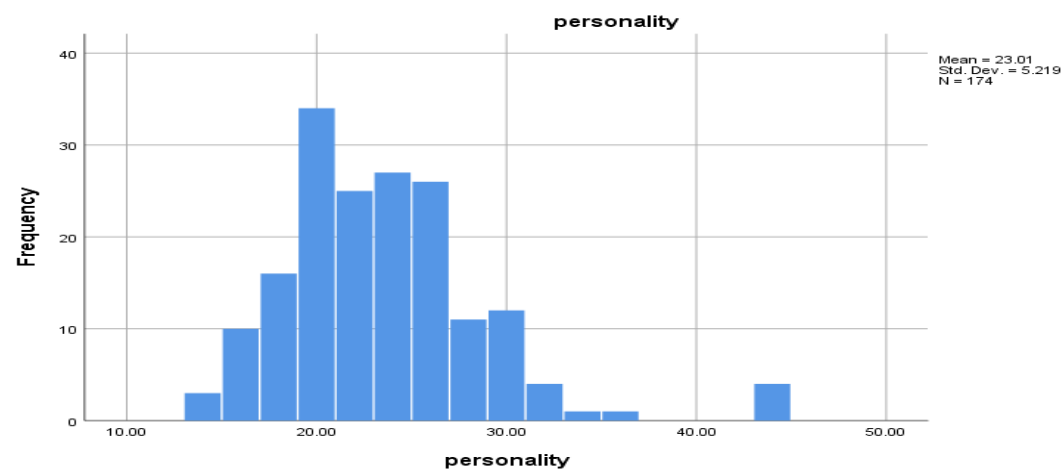
نمودار شماره ۳- تحصیلات

نمودار شماره ۴- دلبستگی

نمودار شماره ۵- شخصیت

جدول شماره ۷- متغیر جنسیت و تحصیلات

		jensiat	tahsilat
N	Valid	174	174
	Missing	0	0
Median		1.00	2.00
Mode		1	2
Sum		207	452

جدول شماره ۸- همبستگی بین سبک‌های دلبستگی و شخصیت

		personality	attchment
personality	Pearson Correlation	1	-.154*
	Sig. (2-tailed)		.043
	N	174	174
attchment	Pearson Correlation	-.154*	1
	Sig. (2-tailed)	.043	
	N	174	174

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

فرضیه اصلی: بین سبک دلبستگی و صفات تاریک شخصیت رابطه وجود دارد.
فرض صفر: بین سبک دلبستگی و صفات تاریک شخصیت رابطه وجود ندارد
فرض خلاف: بین سبک دلبستگی و صفات تاریک شخصیت رابطه وجود دارد
با توجه به سطح معنا داری ۰/۰۴۳ که از ۰/۰۵ کوچکتر است لذا فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می‌شود و با احتمال ۹۵٪ بین سبک دلبستگی و صفات تاریک شخصیت رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۹- همبستگی سبک دلبستگی اجتنابی با شخصیت

		personality	اجتنابی
personality	Pearson Correlation	1	-.087
	Sig. (2-tailed)		.254
	N	174	174
اجتنابی	Pearson Correlation	-.087	1
	Sig. (2-tailed)	.254	
	N	174	174

فرضیه فرعی اول: بین سبک دلبستگی اجتنابی و شخصیت رابطه وجود دارد.
با توجه به سطح معنا داری ۰/۲۵۴ که از ۰/۰۵ بزرگ تر است لذا فرض صفر تایید و فرض خلاف رد می‌شود و لذا با احتمال ۹۵٪ بین سبک دلبستگی اجتنابی و شخصیت رابطه وجود ندارد.

جدول شماره ۱۰- همبستگی سبک دلبستگی ایمن با شخصیت

		شخصیت	ایمن
personality	Pearson Correlation	1	-.154*
	Sig. (2-tailed)		.042
	N	174	174

ایمن	Pearson Correlation	-.154*	1
	Sig. (2-tailed)	.042	
	N	174	174

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

فرضیه فرعی دوم: بین سبک دلبستگی ایمن و شخصیت رابطه وجود دارد.
باتوجه به سطح معنا داری ۰/۰۴۲ که از ۰/۰۵ کوچکتر است لذا فرض صفر رد و فرض خلاف تایید می شود و لذا با احتمال ۹۵٪ بین سبک دلبستگی ایمن با شخصیت رابطه وجود دارد

جدول شماره ۱۱- همبستگی بین سبک دلبستگی دوسوگرا با شخصیت

		شخصیت	دوسوگرا
personality	Pearson Correlation	1	-.121
	Sig. (2-tailed)		.112
	N	174	174
دوسوگرا	Pearson Correlation	-.121	1
	Sig. (2-tailed)	.112	
	N	174	174

باتوجه به سطح معنا داری ۰/۱۱۲ که از ۰/۰۵ بزرگ تر است لذا فرض صفر تایید و فرض خلاف رد می شود و لذا با احتمال ۹۵٪ بین سبک دلبستگی دوسوگرا با شخصیت رابطه ای وجود ندارد.

جدول شماره ۱۲- همبستگی بین شخصیت ماکیاولگر و سبک های دلبستگی

		دلبستگی	ماکیاولگر
attchment	Pearson Correlation	1	-.114
	Sig. (2-tailed)		.133
	N	174	174
ماکیاولگر	Pearson Correlation	-.114	1
	Sig. (2-tailed)	.133	
	N	174	174

فرضیه فرعی سوم: بین شخصیت ماکیاولگر و سبک های دلبستگی رابطه وجود دارد.
با توجه به سطح معناداری ۰/۱۱۳ که از ۰/۰۵ بزرگ تر است لذا فرض صفر تایید و فرض خلاف رد می شود و لذا با احتمال ۹۵٪ بین سبک های دلبستگی و شخصیت ماکیاولگر رابطه ای وجود ندارد.

جدول شماره ۱۳- همبستگی بین شخصیت خودشیفته و سبک های دلبستگی

		دلبستگی	خودشیفته
attchment	Pearson Correlation	1	-.141
	Sig. (2-tailed)		.064
	N	174	174
خودشیفته	Pearson Correlation	-.141	1
	Sig. (2-tailed)	.064	
	N	174	174

فرضیه فرعی چهارم: بین شخصیت خودشیفته و سبک های دلبستگی رابطه وجود دارد. باتوجه به سطح معنا داری ۰/۰۶۴ که از ۰/۰۵ بزرگ تر است لذا فرض صفر تایید و فرض خلاف رد می شود لذا با احتمال ۹۵٪ بین شخصیت خودشیفته و سبک های دلبستگی رابطه وجود ندارد.

جدول شماره ۱۴- همبستگی بین شخصیت سایکوپات و سبک های دلبستگی

		دلبستگی	سیکوپات
attachent	Pearson Correlation	1	-.059
	Sig. (2-tailed)		.438
	N	174	174
سیکوپات	Pearson Correlation	-.059	1
	Sig. (2-tailed)	.438	
	N	174	174

فرضیه فرعی پنجم: بین شخصیت سایکوپات و سبک های دلبستگی رابطه وجود دارد. باتوجه به سطح معنا داری ۰/۴۳۸ که از ۰/۰۵ بزرگ تر است لذا فرض صفر تایید و فرض خلاف رد می شود لذا با احتمال ۹۵٪ بین شخصیت سایکوپات و سبک های دلبستگی رابطه وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر تعیین رابطه ی بین سبک های دلبستگی و مقیاس تاریک شخصیت می باشد و اینکه آیا بین سبک های دلبستگی و سه عامل تاریک شخصیت رابطه وجود دارد یا خیر؟ باتوجه به نتایج بین متغیر های اجتنابی و دوسوگرا با متغیرهای شخصیت خودشیفته، سیکوپات و ماکیاولگر رابطه ای وجود ندارد و بر روی هم تاثیر ندارند. باتوجه به جدول شماره ۱۰ بین سبک دلبستگی ایمن و شخصیت رابطه وجود دارد و هم چنین با توجه به جدول شماره ۸ بین سبک های دلبستگی و شخصیت نیز رابطه وجود دارد. به دلیل اینکه سبک دلبستگی ایجاد شده می تواند بر جنبه های عاطفی ارتباطی و ساختار شخصیت تاثیر بگذارد و هم چنین نتیجه می گیریم که در سبک دلبستگی از نوع ایمن، عزت نفس و اعتماد به نفس بالا است سبب می شود شخصیت انسان که با محیط و افراد در تعامل است تحت تاثیر قرار دهد. علمردانی صومعه و دیگران (۱۳۹۶) پژوهشی با عنوان رابطه سه رگه تاریک شخصیت و ابعاد شوخ طبعی انجام دادند به این نتیجه رسیدند که بین سه رگه تاریک شخصیت با شوخ طبعی همبستگی معناداری وجود دارد. همچنین، بین رگه خودشیفته با شوخ طبعی همبستگی مثبت ولی رگه های ضد اجتماعی و ماکیاولی رابطه ای منفی معناداری با شوخ طبعی داشت. شباهت پژوهش حاضر با پژوهش فوق این است که بین صفات شخصیت و دلبستگی ایمن رابطه وجود دارد تفاوت این دو پژوهش حاضر در شهر تهران اما پژوهش فوق در شهر اردبیل انجام شده است. هم چنین در پژوهش فوق بین رگه های ضد اجتماعی و ماکیاولی رابطه وجود دارد اما در پژوهش حاضر بین صفات ضد اجتماعی و ماکیاولی رابطه ای وجود ندارد.

حسن زاده، زینالی (۱۳۹۸) پژوهش با عنوان نقش صمیمیت با همسر، سبک های دلبستگی و عاطفه مثبت و منفی مادر در پیشبینی پیوند عاطفی مادر-کودک در دوران بارداری انجام دادند به این نتیجه رسیدند که صمیمیت با همسر، سبک دلبستگی ایمن و عاطفه مثبت با پیوند عاطفی مادر-کودک رابطه مثبت و معنی دار و سبک های دلبستگی اشتغال خاطر و هراسان و عاطفه منفی با پیوند عاطفی مادر-کودک رابطه منفی و معنی دار داشتند.

هم چنین در پژوهش حاضر بین سبک دلبستگی ایمن با صفات شخصیت رابطه وجود دارد. اما پژوهش فوق در شهر ارومیه و پژوهش حاضر در شهر تهران انجام شده است و در پژوهش حاضر بین سبک های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با صفات تاریک شخصیت رابطه ای وجود ندارد.

خانجانی، حسینی نسب، کاظمی، پناه علی (۱۳۹۱) پژوهشی با عنوان سبک های دلبستگی و اختلالات شخصیت: تحلیلی بر نقش نا ایمنی دلبستگی بر اختلالات شخصیت خوشه C ، b ، انجام دادند به این نتیجه رسیدند که بین هیچ یک از سه سبک دلبستگی ایمن، دوسوگرا و اجتنابی با اختلالات شخصیت خوشه B رابطه معنی داری وجود ندارد اما بین سبک دلبستگی ایمن و اختلال شخصیت خوشه C رابطه منفی معنی دار و با سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا رابطه مثبت معنی داری بدست آمد. و سبک های دلبستگی ناایمن (دوسوگرا و اجتنابی) روی هم رفته با هر دو خوشه اختلالات شخصیت B و C رابطه مثبت و معنی داری داشتند.

در هردو پژوهش بین سبک دلبستگی دوسوگرا و اجتنابی با متغیر دیگری رابطه وجود ندارد اما در پژوهش فوق بین سبک دلبستگی ایمن و اختلال شخصیت خوشه C رابطه منفی معنی وجود دارد در پژوهش حاضر بین سبک دلبستگی ایمن و صفات تاریک شخصیت رابطه وجود دارد.

عینی، کریمی (۱۳۹۷) پژوهشی با عنوان رابطه سبک های دلبستگی و خلاقیت هیجانی با سازگاری تحصیلی در دانشجویان دوره ی کارشناسی ارشد دختر انجام دادند به این نتیجه رسیدند که خلاقیت هیجانی و دلبستگی ایمن پیش بینی کننده مثبت و معنی دار نمره سازگاری تحصیلی بود. اما دیگر سبک های دلبستگی با سازگاری تحصیلی ارتباط معناداری نداشتند. بنابراین به منظور بهبود سازگاری تحصیلی دانشجویان در مقطع ارشد در نظر گرفتن خلاقیت هیجانی و دلبستگی ایمن حایز اهمیت است. هردو پژوهش در شهر تهران انجام شده است و هم چنین بین سبک دلبستگی ایمن با خلاقیت هیجانی و سبک دلبستگی ایمن با صفات تاریک شخصیت رابطه وجود دارد و در پژوهش فوق مانند پژوهش حاضر دیگر سبک های دلبستگی با متغیر های سازگاری تحصیلی و صفات تاریک شخصیت رابطه ای وجود ندارد.

منابع و مراجع

- [۱] سعادت سجاد، کلانتری مهرداد، قمرانی امیر(۱۳۹۶)، رابطه ویژگی های شخصیت تاریک (ماکیاولی، خودشیفتگی، جامعه ستیزی) با خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان، سال ۱۰، شماره ۴
- [۲] یوسفی رحیم، تیموری شبنم(۱۳۹۸)، رابطه ی ساختاری صفات سه گانه تاریک شخصیت با آسیب پذیری به اعتیاد، سال ۱۳ شماره ۵۴
- [۳] احمدپورخلفه لو آرزو، چلبیانلو غلامرضا، یوسفی رحیم(۱۳۹۸)، نقش ابعاد مرضی شخصیت در پیش بینی چهارگانه های تاریک شخصیت، دوره ۱۴، شماره ۵۴
- [۴] احمدخویی مجتبی، صالحی فرزانه، منیع میکائیلی(۱۳۹۶)، سه گانه ی تاریک شخصیت در افراد مجرم و غیر مجرم: خودشیفتگی، ماکیاولیسم، جامعه ستیزی، دوره ۱۵، شماره ۱، صص: ۱۱۳-۱۲۶
- [۵] عقلی الهام، آهی قاسم، منصوری احمد(۱۳۹۷)، نقش سه گانه های تاریک شخصیت در پیش بینی بهزیستی روانشناختی و سبک های شوخ طبعی پرستاران، دوره ۶، شماره ۲
- [۶] پژوهی نیا شیما، فرجی رضا، فاطمی اردستانی سید محمد حسن(۱۳۹۳)، بررسی رابطه بین سبک های دلبستگی با جسمانی سازی و اضطراب، دوره ۲، شماره ۴
- [۷] الهامی شمس الله، کریمی نانی پرویز، فتحی آذر سمانه (۱۳۹۶)، رابطه سبک های دلبستگی و سبک های فرزند پروری با میزان فعالیت در شبکه های اجتماعی مجازی دانش آموزان دوره دوم متوسطه شهرستان سلماس، دوره ۱، شماره ۲، ص ۸-۱
- [۸] مرادی احمد، کریمی محمد رضا، مرادی رضا، کرم زاده محمد امین(۱۳۹۳)، روانشناسی شخصیت
- [۹] یوسفی رحیم، ایمان زاده آيسان(۱۳۹۷)، اعتباریابی مدل صفات چهارگانه شخصیت، دوره ۲۴، شماره ۲، ص ۲۰۰-۱۹۳
- [۱۰] عطادخت اکبر، زردی گیلکو بهمن، لاله حدیثه(۱۳۹۸)، بررسی ویژگی های روان سنجی مقیاس جدید صفات چهارگانه تاریک شخصیت، سال ۲۳، شماره ۳، ص ۳۱۹-۳۰۳
- [۱۱] سادوک بنجامین جیمز، سادوک ویرجینیا آلکوت، روئیز پدرو(۱۹۳۳)، خلاصه روانپزشکی: علوم رفتاری / روانپزشکی بالینی، فرزین رضاعی،(۱۳۹۴)، تهران، انتشارات ارجمند، چاپ نهم
- [۱۲] برک لورا، (۲۰۱۴)، روانشناسی رشد (از لقاح تا کودکی) (جلد ۱)، یحیی سید محمدی،(۱۳۹۷)، تهران، انتشارات ارسباران، چاپ چهلهم
- [۱۳] صدیق ارفعی فریبرز، رحیمی حمید، قدوسی زینب(۱۳۹۳)، رابطه ی سبک های دلبستگی و سلامت روان در میان پرستاران، دوره ۲۷، شماره ۸۸
- [۱۴] عیسی زادگان علی، سپهریان آذرفیروزه، مطلبی مهرداد(۱۳۹۵)، مقایسه سبک دلبستگی و ترس از صمیمیت در افراد مبتلا و غیر مبتلا به سرطان، شماره ۶، ص ۲۱۰-۲۰۵
- [۱۵] علمردانی صومعه سجاد، شاه محمدزاده یحیی، نوری حیدر، هاشمی بقر آبادی محمد(۱۳۹۶)، رابطه سه رگه تاریک شخصیت و ابعاد شوخ طبعی، شماره ۵۳، صفحات ۷۷-۹۰
- [۱۶] حسن زاده هانیه، زینالی علی(۱۳۹۸)، نقش صمیمیت با همسر، سبکهای دلبستگی و عاطفه مثبت و منفی مادر در پیشبینی پیوند عاطفی مادر-کودک در دوران بارداری، دوره ۱۷، شماره ۸
- [۱۷] خانجانی زینب، حسینی نسب سید داوود، کاظمی آمنه، پناه علی علی (۱۳۹۱)، سبک های دلبستگی و اختلالات شخصیت: تحلیلی بر نقش نا ایمنی دلبستگی بر اختلالات شخصیت خوشه b,c، سال ۲، شماره ۷
- [۱۸] عینی پریا، کریمی بهروز(۱۳۹۷)، رابطه سبک های دلبستگی و خلاقیت هیجانی با سازگاری تحصیلی در دانشجویان دوره کارشناسی ارشد دختر، شماره ۱۰، صفحات ۳۰-۱۳